BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasında debatlarda beynəlxalq hüquq normalarını pozanlar barəsində tədbir görməyin zəruri olması haqda danışılıb

Dekabrın 6-da BMT Təhlükəsizlik Şurasında münaqişələrin qarşısının alınmasında və nizamlanmasında dövlətlərin, regional mexanizmlərin və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının rolu məsələsinə həsr edilmiş açıq debatlar təşkil edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının BMT-dəki daimi nümayəndəsi Yaşar Əliyev gündəliyin müvafiq bəndi çərçivəsində "Beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin qorunması sahəsində BMT ilə regional və subregional təşkilatlar arasında əməkdaşlıq" mövzusunda çıxış edib.

Yaşar Əliyev öz çıxışında vurğulayıb ki, münaqişələrin qarşısının alınması sülhün təmin olunmasında həlledici əhəmiyyətə malikdir və bu istiqamətdə uğurlu səylər bir sıra hallarda gərginliyi azaldıb, qan tökülməsinin qarşısını almağa kömək edib. Diplomat daha sonra deyib ki, BMT ilə regional mexanizmlər arasında əməkdaşlığın möhkəmlənməsində - beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin qorunub saxlanmasından, humanitar yardım göstərilməsindən başlamış insan haqlarının inkişafına və müdafiəsinə qədər bütün sahələrdə xeyli irəliləyiş əldə edilib, lakin bununla bərabər, hələ də ciddi problemlər qalmaqdadır. Digər dövlət tərəfindən silahlı təcavüzə, hərbi işğala və etnik təmizləmələrə məruz qalmış Azərbaycanın faktiki təcrübəsi bu problemlərin aktuallığına əyani sübutdur. Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə, yaranmış vəziyyətin beynəlxalq birlik tərəfindən pislənməsinə, münaqişənin nizamlanması üçün ATƏT çərçivəsində səylərin davam etdirilməsinə baxmayaraq, Dağlıq Qarabağ və Azərbaycanın bu bölgəyə bitişik yeddi rayonu hələ də hərbi işğal altındadır. Eyni zamanda, işğal olunmuş ərazilərin müstəmləkələşdirilməsini və ilhaq olunmasını təmin etmək məqsədilə həmin ərazilərdə qərəzli hərəkətlər törədilir, bu isə beynəlxalq hüquq normalarının açıq-aşkar pozulması deməkdir.

Azərbaycan Respublikasının BMT-dəki daimi nümayəndəsi deyib ki, müasir münaqişələrin çoxu daxili böhranlardır, onların əksəriyyətinin baş verdiyi mühitdəki yeni təhdidlər və problemlər vəziyyəti daha da gərginləşdirir. Eyni zamanda, son illərdə bu münaqişənin xarakteri xeyli dəyişib. Tamamilə aşkardır ki, son onilliklərdə dövlətdaxili və dövlətlərarası münaqişələr arasında hədd get-gedə aradan qalxmaqdadır. Dövlətlərin təcavüzü

maskalamaq və digər dövlətlərin ərazisində münaqişələrin qızışdırılmasında öz rolunu gizlətmək cəhdləri çoxalır. Aşkardır ki, belə hallar beynəlxalq sistemin və mexanizmin gücləndirilməsini, habelə münaqişələrin qarşısının alınması və nizamlanması məsələləri ilə məşğul olan müxtəlif regional və subregional təşkilatların fəallaşmasını tələb edir.

Y.Əliyev vurğulayıb ki, beynəlxalq hüququ pozanlar hərbi işğalın nəticələrini möhkəmlətmək üçün bəzi hallarda regional mexanizmlərdən sui-istifadə edir, regional münaqişələrin və təhlükəsizliyin təmin edilməsi sahəsində digər problemlərin nizamlanmasına yönəlmiş səyləri pozurlar. O qeyd edib ki, böhranlara və münaqişələrə, habelə təcavüzkarlar tərəfindən beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin təhrif olunması hallarına qarşı beynəlxalq mübarizənin üsul və vasitələrinin müəyyən edilməsində ardıcıllığı gözləmək zəruridir. Təbii ki, BMT-nin əsas orqanları tərəfindən qəbul edilmiş qətnamələrə riayət edilməsi və bununla əlaqədar hesabat verilməsi bu istiqamətdə kollektiv səylərin ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilməlidir. Y.Əliyev deyib ki, beynəlxalq münasibətlərdə əsas normativ çərçivələr BMT Nizamnaməsinin məqsədləri və prinsipləri ilə müəyyən edilir. Münaqişələrin əsas səbəblərindən və xarakteristikalarından asılı olmayaraq, onların nizamlanmasında hamılıqla qəbul edilmiş qaydaların və onların universal tətbiqinin alternativi yoxdur.

Y.Əliyev çıxışının sonunda vurğulayıb ki, dövlətlərin öz üzərinə götürdüyü, bütün dövlətlərin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə, onların beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığına hörmət prinsipinə əsaslanan öhdəliklərin vicdanla yerinə yetirilməsi beynəlxalq və regional sülhün və təhlükəsizliyin qorunması üçün zəruri ilkin şərt, iqtisadi əməkdaşlığın və davamlı inkişafın əsasıdır. Yeniləşdirilmiş və gücləndirilmiş çoxtərəfli sistemin dəstəklənməsi bizim ümumi vəzifəmizdir. Beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin olunmasında dövlətlərin, regional, subregional və digər hökumətlərarası təşkilatların iştirakı, onların BMT ilə sıx əməkdaşlığı möhkəmləndirilməli və dünyanın yenidən formalaşdırılmış arxitekturasına inteqrasiya edilməlidir. Azərbaycan bu prosesdə fəal tərəfdaş olaraq qalacaq.

Azərbaycan.- 2018.- 8 dekabr.- S. 5.